

Examenul național de bacalaureat 2022
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Simulare 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Știind că: F - ființă vie, C - copil, E - copil energic și O - om, alegeți șirul corect ordonat descrescător, din punct de vedere intensional:
 - a. F, O, C, E
 - b. C, E, O, F
 - c. F, O, E, C
 - d. E, C, O, F
2. Raționamentul *Unele argumente deductive sunt silogisme, deoarece toate silogismele sunt argumente deductive* este:
 - a. un silogism
 - b. o conversiune simplă
 - c. o conversiune prin accident
 - d. o obversiune
3. Termenii *elevi de liceu teoretic* și *elevi de clasa a IX-a* se află în raport de:
 - a. încrucișare
 - b. contrarietate
 - c. contradicție
 - d. ordonare
4. Subiectul logic al propoziției *Satelitul natural al Terrei este Luna* este:
 - a. Luna
 - b. satelitul
 - c. satelitul natural
 - d. satelitul natural al Terrei
5. Alegeți șirul de termeni corect ordonați crescător, din punct de vedere intensional:
 - a. proces psihic, proces cognitiv, proces cognitiv senzorial, percepție
 - b. percepție, proces cognitiv senzorial, proces cognitiv, proces psihic
 - c. proces psihic, percepție, proces cognitiv senzorial, proces cognitiv
 - d. percepție, proces psihic, proces cognitiv senzorial, proces cognitiv
6. Seria de termeni corect ordonați crescător din punct de vedere intensional este:
 - a. floare, plantă, trandafir, trandafir roz
 - b. trandafir roz, trandafir, floare, plantă
 - c. trandafir, trandafir roz, floare, plantă
 - d. plantă, floare, trandafir, trandafir roz
7. Între termenii *vară* și *anotimp* există un raport logic de:
 - a. încrucișare
 - b. ordonare
 - c. contrarietate
 - d. identitate

8. Un raport logic de ordonare se stabilește între termenii:
- savarină - amandină
 - zăpadă – omăt
 - floare - floare de colț
 - drept – nedrep
9. Dacă termenului *manuali* se adaugă proprietatea *de logică*, atunci:
- intensiunea crește, extensiunea scade
 - intensiunea scade, extensiunea crește
 - intensiunea crește, extensiunea crește
 - intensiunea scade, extensiunea scade
10. Propoziția *Niciun silogism nu este raționament nedeductiv* este:
- particulară negativă
 - universală negativă
 - particulară afirmativă
 - universală afirmativă

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E astfel încât termenul A se află în raport de încrucișare cu termenul B, termenul C este subordonat atât termenului A, cât și termenului B. Termenul D se află în raport de încrucișare cu termenii A, B și C. Termenul E este specie a termenului D și se află în raport de opoziție cu termenul C, dar în raport de încrucișare cu termenii A și B, astfel încât termenii A, B și E au câteva elemente în comun.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
 - Toți A sunt C.
 - Toți C sunt E.
 - Unii D sunt A.
 - Unii E sunt C.
 - Niciun E nu este C.
 - Toți E sunt D.
 - Toți B sunt C.
 - Unii A nu sunt B.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Unele telefoane mobile sunt performante.*
- Unii cetățeni nu sunt persoane care respectă regulile impuse de autorități.*
- Toți liderii pragmatici sunt eficienți.*
- Nicio lege corect formulată nu este interpretabilă.*

- A.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, supraalternă propoziției 1, subcontrara propoziției 2, contradictoria propoziției 3 și subalternă propoziției 4. **8 puncte**
- B.** Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- C.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei contradictoriei propoziției 2, respectiv, obversa subalternei propoziției 3. **6 puncte**
- D.** Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Dacă toți actorii sunt empatici, atunci niciun actor nu este lipsit de empatie.*
Y: *Toți cei admiși la facultate fără concurs sunt olimpici, întrucât unii olimpici sunt admiși la facultate fără concurs.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: oao-3, aai-4.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, cu premise adevărate, prin care să justificați propoziția *“Unele ore de astronomie sunt experiențe memorabile”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Toate războaiele sunt acte de agresiune inacceptabile, deoarece toate războaiele sunt evenimente soldate cu pierderi de vieți omenești, iar unele evenimente soldate cu pierderi de vieți omenești sunt acte de agresiune inacceptabile.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- 1. Termenul mediu este nedistribuit în ambele premise.
- 2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul „războaie”.
- 3. Concluzia silogismului este o propoziție universală negativă.
- 4. Premisa minoră este o propoziție particulară. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Crizantema este o floare colorată.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*crizantemă*”. **4 puncte**